

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 09.06.1999, sp. zn. 7 Tz 75/99, ECLI:CZ:NS:1999:7.TZ.75.1999.1

Číslo: 22/2000

Právní věta: Jestliže je podána obžaloba pro útoky obviněného, kterými se měl dopustit sice více trestných činů, avšak za okolností, kdy jsou spáchány jedním skutkem, lze o nich rozhodovat jen jako o celku jedním rozhodnutím. Dopadá-li proto na jeden z více těchto trestných činů aboliční rozhodnutí prezidenta republiky a na ostatní nikoli, není možné trestní stíhání zastavit. V řízení před soudem se postupuje tak, že se skutek kvalifikuje jen jako trestný čin nebo trestné činy aboličním rozhodnutím nedotčené, popř. jde-li o zprošťující rozsudek, zproští se obviněný obžaloby jen pro nedotčený trestný čin nebo trestné činy (ve výroku rozsudku se uvede, že se zproštěným skutkem měl obviněný dopustit jen amnestií nedotčených trestných činů). V odůvodnění odsuzujícího nebo zprošťujícího rozsudku pak soud vysvětlí, že kvalifikování skutku jako trestného činu, resp. trestných činů, na které dopadalo aboliční rozhodnutí prezidenta republiky, nebylo s ohledem na tato rozhodnutí použito.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.06.1999

Spisová značka: 7 Tz 75/99

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Amnestie

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 1 141/1961 Sb. § 172 141/1961 Sb. § 223 141/1961 Sb. § 226

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud České republiky zrušil ke stížnosti pro porušení zákona usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 27. 10. 1998 sp. zn. 2 T 22/96 a zrušil dále usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 10. 2. 1999 sp. zn. 31 To 83/99 a Krajskému soudu v Ústí nad Labem přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Státním zástupcem Okresního státního zastupitelství v Liberci pod sp. zn. 1 Zt 1188/95 byla dne 15. 1. 1996 podána obžaloba na obviněného V. H. pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., které obviněný měl spáchat tím, že dne 21. 6. 1995 ve svém bytě v L. přes slovní i fyzický odpor poškozené I. H. povalil tuto na postel, lehl si na ni a přes oblečení ji osahával na prsou i na přirození, opakovaně ji udeřil pěstí do obličeje, roztrhl jí

punčochové kalhoty a kalhotky. Potom otevřel dveře do bytu, a ještě do ní strčil tak silně, až spadla ze schodů. Následkem násilného jednání obviněného měla poškozená utrpět otřes mozku, podkožní krevní výron v oblasti očnice, blok krční páteře, tržnou ranku na horním rtu, bolestivost v krajně vlasaté části hlavy vlevo, krevní podkožní výron na levé paži, oděrku na pravé polovině hrudníku a krevní výron na hřbetu levé nohy, což mělo mít za následek její pracovní neschopnost do 30. 7. 1995.

Po hlavním líčení Okresní soud v Liberci usnesením ze dne 27. 10. 1998 sp. zn. 2 T 22/96 rozhodl o zastavení trestního stíhání obviněného V. H. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., a to vzhledem k ustanovení § 223 odst. 1 tr. ř. z důvodů § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. a čl. I písm. a) rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1998. Trestní stíhání bylo zastaveno podle výroku uvedeného usnesení pro skutek záležitosti v tom, že V. H. dne 21. 6. 1995 ve svém bytě v L. fyzicky napadl I. H. tak, že ji udeřil pěstí do obličeje, vystrčil ji z bytu a poškozená tak utrpěla otřes mozku, podkožní krevní výron v oblasti levé očnice, blok krční páteře, tržnou ranku na horním rtu, bolestivost v krajně vlasaté části hlavy vlevo, krevní podkožní výron na levé paži, oděrku na pravé polovině hrudníku a krevní výron na hřbetu levé nohy s pracovní neschopností do 30. 7. 1995. Toto usnesení nabylo právní moci dne 27. 10. 1998, ježto obviněný i státní zástupce se vzdali práva stížnosti. Současně Okresní soud v Liberci rozsudkem z téhož dne zprostil podle § 226 písm. a) tr. ř. obviněného V. H. obžaloby pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák., spáchaný tím, že v Liberci dne 21. 6. 1995 ve svém bytě v B. přes slovní i fyzický odpor poškozené I. H., povalil tuto na postel, lehl si na ni, přes oblečení ji osahával na prsou a přirození a roztrhl jí kalhotky a punčochy.

K odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Liberci Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, usnesením ze dne 10. 2. 1999 sp. zn. 31 To 83/99 zrušil podle § 257 písm. b) tr. ř. tento rozsudek a podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. trestní stíhání pro shora uvedený skutek, kterým měl být spáchán trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák., zastavil. V odůvodnění svého rozhodnutí krajský soud uvedl, že obviněnému bylo kladeno za vinu jednání, posouzené státním zástupcem jako trestné činy vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., spáchané v jednočinném souběhu, což ve svém důsledku vylučovalo postupovat tak, jak to učinil nalézací soud, když o jednom skutku rozhodl jednak zprošťujícím rozsudkem a jednak usnesením, kterým trestní stíhání obviněného z důvodu účasti na amnestii prezidenta republiky ze dne 3. 2. 1998 zastavil. Okresní soud tak pro další řízení vytvořil překážku věci rozsouzené ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.

Proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Liberci podal ve lhůtě uvedené v ustanovení § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona ministr spravedlnosti. Poukazuje v ní na nesprávný postup Okresního soudu v Liberci, který rozhodl o jednom skutku dvěma rozhodnutími a vyvolal tak pro další řízení překážku, pro kterou nelze dále obviněného pro žalovanou trestnou činnost stíhat. Ministr spravedlnosti proto navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil, že napadeným usnesením byl ve vytýkaném směru porušen zákon, aby toto usnesení zrušil a aby zrušil další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, zejména usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 10. 2. 1999 sp. zn. 31 To 83/99. Dále navrhl, aby Nejvyšší soud po zrušení citovaných rozhodnutí postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. z podnětu této stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen, a to v tom směru, jak je ministrem spravedlnosti vytýkáno.

Předně je nutno uvést, že v posuzované věci bylo sděleno obvinění i podána obžaloba pro násilné útoky obviněného vůči poškozené, kterými se měl dopustit sice více trestných činů, avšak za okolností, kdy jsou podle teorie trestního práva tyto činy spáchané jedním skutkem. Jde o případ tzv. jednočinného souběhu trestných činů.

Za takových okolností lze však o skutku rozhodovat jen jako o celku jedním rozhodnutím. Dopadá-li proto na jeden z více trestných činů spáchaných jedním skutkem aboliční rozhodnutí prezidenta republiky a na ostatní nikoli, není možné trestní stíhání zastavit. V řízení před soudem se postupuje tak, že se skutek kvalifikuje jen jako trestný čin nebo trestné činy aboličním rozhodnutím nedotčené, popř. jde-li o zprošťující rozsudek, zproští se obviněný obžaloby jen pro nedotčený trestný čin nebo trestné činy (ve výroku rozsudku se uvede, že se zproštěným skutkem měl obviněný dopustit jen amnestií nedotčených trestných činů). V odůvodnění odsuzujícího nebo zprošťujícího rozsudku pak soud vysvětlí, že kvalifikování skutku jako trestného činu, resp. trestných činů, na které dopadalo aboliční rozhodnutí prezidenta republiky, nebylo s ohledem na tato rozhodnutí použito.

Tím, že okresní soud rozhodl o skutku popsaném v žalobním návrhu vedle zprošťujícího rozsudku i usnesením o zastavení trestního stíhání a toto usnesení nabylo právní moci, vytvořil, pokud jde o další trestní stíhání tohoto skutku, překážku věci rozsouzené ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. Krajský soud pak správně o odvolání státního zástupce proti zprošťujícímu rozsudku týkajícímu se trestného činu rozhodnutím prezidenta republiky nedotčeného rozhodl tak, že napadený rozsudek zrušil a trestní stíhání pro tuto překážku zastavil.

Nejvyšší soud proto vyslovil, že napadeným usnesením Okresního soudu v Liberci byl porušen zákon v ustanoveních § 223 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. a čl. I písm. a) rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1998 ve prospěch obviněného V. H.

Vzhledem k tomu, že byly v řízení o stížnosti pro porušení zákona zachovány lhůty uvedené v ustanovení § 272 tr. ř. a ministr spravedlnosti tento postup ve stížnosti pro porušení zákona navrhl, Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil. Zrušil dále všechna rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Jako takové zrušil zejména shora citované usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 10. 2. 1999 sp. zn. 31 To 83/99. Tomuto krajskému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Krajský soud je v procesní situaci jako po podání odvolání státním zástupcem proti rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 27. 10. 1998, jímž tento soud zprostil podle § 226 písm. a) tr. ř. obviněného V. H. obžaloby pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák., jenž měl být spáchán tím, že v Liberci dne 21. 6. 1995 ve svém bytě, přes slovní i fyzický odpor poškozené I. H., povalil tuto na postel, lehl si na ni, přes oblečení ji osahával na prsou a přirození a roztrhl jí punčochy a kalhotky.